TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-9

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU MASALIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Masalların ortaya çıkışı ile ilgili çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Yaygın görüşe göre masalların kaynağı Eski Yunan ve Hint mitolojileridir. Eski Yunan'daki *Ezop Masalları*, bilinen en eski masal/fabl örnekleridir. MÖ VI. yüzyılda yazıya geçirilmiş olan *Ezop Masalları*'nda kahramanlar genellikle hayvanlar arasından seçilmiştir. Hint edebiyatındaki *Pançatantra* adlı eser ile Beydeba'nın yazdığı *Kelile ve Dimne,* Doğu'daki ilk masal/fabl örnekleridir. Arap ve İran kaynaklı *Binbir Gece Masalları*, Doğu toplumlarının hayal dünyasının ürünüdür. Masalların anlatıcısı Şehrazat'tır. Eserde hikâye içinde hikâye anlatım tekniği kullanılmıştır. *Binbir Gece Masalları*; birçok dile çevrilmiş, yüzyıllarca geniş bir coğrafyada dilden dile dolaşmış, edebiyatta ve sinemada defalarca işlenmiştir.

Grimm Kardeşler olarak tanınan Jacob (Yakop) ve Wilhelm (Vilhelm) Grimm, Almanya'da halk arasında yaşayan masalları derleyerek 1812 yılında *Çocuk ve Yuva Masalları* adıyla yayımlamışlardır. Bu masallar *Grimm Masalları* adıyla tanınmıştır. *Kibritçi Kız* masalıyla tanınan Danimarkalı yazar Andersen 1835 yılında *Çocuk Masalları* adlı eserini yayımlamıştır.

Andersen'in birçok masalında iyilik ve güzellik üstün gelirken kendi yaşamından izler taşıyan masallarında iyimserliğin yerini kötümserlik ve hüzün almıştır. Andersen'in bazı masalları fabl özelliği taşımaktadır.

Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan *Kalyanamkara ve Papamkara* masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir. Osmanlı Dönemi'nde sözlü gelenekten derlenerek hazırlanan *Billur Köşk*, ilk Türk masallarındandır.

XIX. yüzyıldan itibaren, Türk Halk Edebiyatının sözlü ürünleri içinde "kıssa" adıyla anılan masal için "mesel" sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır. Masal sözcüğünü gerçek anlamına bağlı olarak kullanan ilk sanatçı Namık Kemal'dir. Namık Kemal; masalı eğitici, terbiye edici özellikte, bütünüyle hayalî olaylardan meydana gelen bir anlatım türü olarak tanımlamıştır.

Halkın dilinde yaşayan masalları Pertev Naili Boratav, Eflatun Cem Güney, Naki Tezel gibi araştırmacılar derleyerek yayımlamıştır.

Türk masal kahramanları devler, cadılar gibi olağanüstü özelliklere sahip varlıklar ile insanlar ve hayvanlardır. Masallarda padişah, Hızır, derviş, hükümdar, Keloğlan vb. iyiliği temsil ederken devler, cadılar, vezirler vb. kötülüğü temsil eder. Masallarda sık rastlanan hayvanlar ise tilki, aslan, Zümrüdüanka'dır.

SORULAR

SORU 1

Masal kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Genellikle özel adları bilinmez; kral, prenses, çoban gibi unvanlarla anılırlar.

B) Dev ve peri gibi gerçek dışı varlıklar kahraman olabilir.

C) Anlatı çoğu kez iyilerin istediği şekilde sonlanır.

D) Sıra dışı özelliklere sahip olabilirler.

E) Tip özelliği gösterirler.

Cevap: E

SORU 2

Aşağıda masal hakkında verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Halkın dilinde yaşayan masalları Pertev Naili Boratav, Eflatun Cem Güney, Naki Tezel gibi araştırmacılar derleyerek yayımlamıştır.

B) Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan Irk Bitig masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir.

C) Billur Köşk, Osmanlı Dönemi'nde sözlü gelenekten derlenerek hazırlanan ilk Türk masallarındandır.

D) Eski Yunan'daki Ezop Masalları, bilinen en eski masal / fabl örnekleridir.

E) Kibritçi Kız masalıyla tanınan Danimarkalı yazar Andersen 1835 yılında *Çocuk Masalları* adlı eserini yayımlamıştır.

Cevap: B

SORU 3

XIX. yüzyıldan itibaren, Türk Halk Edebiyatının sözlü ürünleri içinde "kıssa" adıyla anılan masal için "mesel" sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır. Masal sözcüğünü gerçek anlamına bağlı olarak kullanan ilk sanatçı ……..dir.

Yukarıdaki boşluğa hangisi getirilmelidir?

A) Şinasi

B) Ahmet Mithat Efendi

C) Namık Kemal

D) Şemsettin Sami

E) Ziya Paşa

Cevap: C